

medical education institution, which will form the basis of their professional and communicative competence.

Key words: future doctors, professional culture, culture, competence approach, competence, medical ethics, deontology.

УДК 378.046-373

Таміла Джаман

Рівненський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

ORCID ID 0000-0003-2257-0875

DOI 10.24139/2312-5993/2020.10/084-092

ЕТАПИ І ЗМІСТ РОЗРОБЛЕННЯ МОДЕЛІ СИСТЕМИ НЕПЕРЕРВНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

Статтю присвячено проблемі моделювання педагогічних систем і процесів. Структурно-функціональна модель розглядається як система взаємопов'язаних елементів: мети, завдань, методологічних підходів, принципів навчання, змісту, форм, методів і прийомів, результату, а також компонентів, критеріїв, показників та рівнів готовності вчителів початкової школи до освітньої діяльності в інклюзивному освітньому середовищі. Системоутворювальними елементами моделі визначено етапи неперервної підготовки вчителів (бакалаврів → магістрів → вчителів початкової школи / слухачів курсів післядипломної освіти) та мету навчання на кожному етапі, оскільки вони впливають на всі інші компоненти пропонованої моделі.

Ключові слова: *структурно-функціональна модель, моделювання як науковий метод, неперервна підготовка вчителів, інклюзивне навчання.*

Постановка проблеми. Побудова системи неперервної підготовки вчителів початкової школи до роботи в умовах інклюзивного навчання, формування інклюзивної компетентності як складника професійної компетентності вчителів є складним педагогічним процесом, який впливає на результативність освітньої діяльності. Використання педагогічного моделювання, яке на сучасному етапі розвитку педагогічної науки є актуальним орієнтиром побудови нової освітньої реальності, дає можливість інтерпретувати основні концептуальні засади дослідження, технологізувати процес побудови системи неперервної підготовки до здійснення професійної діяльності в умовах інклюзивного освітнього середовища. Проблема полягає в замовленні суспільства на підготовку спеціалістів, здатних здійснювати освітній процес в умовах інклюзивного навчання, та недостатністю теоретичного й технологічного забезпечення цього процесу.

Аналіз публікацій із проблеми дослідження відбувався в декількох напрямках, основним із яких був метод моделювання й особливості його використання в педагогічних дослідженнях. Аналіз довів, що застосування цього методу притаманно багатьом сучасним науково-педагогічним і

експериментальним дослідженням (Н. Боярчук, В. Гиньова, К. Гнезділова, Н. Грицай, О. Дахін, О. Дубасенюк, В. Каплінський, О. Красовська, Є. Лодатко, Р. Мартинова, М. Оліяр, Т. Осипова, В. Падерно, Ю. Пелех, В. Семиченко, Г. Федюк, З. Шевців, О. Шквир та ін.). У вітчизняній та зарубіжній педагогіці розроблені вимоги (Г. Атанов, І. Зязюн), підходи до класифікації моделей, зокрема педагогічних (А. Бадью, Л. Вішнікіна, Л. Де'Кавуле, О. Єжова, В. Краєвський, В. Пікельна, В. Штофф); принципи педагогічного моделювання (В. Дебрєнцев, С. Бешенков, В. Биков, Д. Шарапова, М. Якубовські, В. Ясвін); структура й зміст моделі (К. Гнезділова, С. Касярум, В. Міхеєв, А. Новіков, Є. Павлюк, Н. Степанченко, Н. Тализіна); визначені функції та етапи побудови моделі (В. Биков, О. Дахін, О. Дубасенюк, О. Єжова, В. Міхеєв, В. Полонський та ін.). Але модель неперервної підготовки вчителів початкової школи до роботи в інклюзивному освітньому середовищі ще не була об'єктом спеціального вивчення, що зумовлює актуальність обраної теми.

Застосовані в процесі дослідження **методи** зумовлені специфікою аналізованої проблеми: аналіз та узагальнення теоретико-методологічної, науково-педагогічної літератури; елементи порівняльного й системного аналізу з метою зіставлення різних поглядів на проблему; провідним на цьому етапі дослідження був описовий метод.

Мета наукової розвідки – окреслення етапів і змісту розроблення моделі неперервної підготовки вчителів початкової школи до роботи в умовах інклюзивного навчання та шляхів її впровадження.

Виклад основного матеріалу. Використання методу моделювання освітнього середовища притаманно багатьом сучасним науково-педагогічним дослідженням (О. Біда, Н. Боярчук, О. Будник, В. Гиньова, К. Гнезділова, М. Греб, Н. Грицай, О. Дахін, П. Дзюба, О. Дубасенюк, В. Каплінський, В. Краєвський, О. Красовська, Є. Лодатко, Р. Мартинова, М. Оліяр, Т. Осипова, В. Падерно, О. Попова, Ю. Пелех, Ю. Пінчук, В. Семиченко, Г. Федюк, З. Шевців, О. Шквир та ін.), що дозволяє прогнозувати розвиток освітнього процесу та майбутній позитивний результат.

У дидактиці метод моделювання розглядають як засіб висвітлення структурних елементів і зв'язків між ними; пізнання закономірностей дидактичного процесу (Чепелев, 1975, с. 3). О. Савченко також визначає метод моделювання як метод дослідження об'єктів на їх моделях-аналогах: побудова і вивчення моделей реально існуючих предметів та явищ і тих, що спеціально сконструйовані; у навчанні моделі вчений розуміє як зміст, що треба засвоїти та як засіб засвоєння (Савченко, 1999, с. 4). Особливістю моделювання педагогічної освіти О. Дубасенюк вважає

те, що модель майбутнього стану не визначена, багатогранна та може змінюватися на шляху досягнення мети (Дубасенюк, 2008, с. 11).

У вітчизняній та зарубіжній педагогіці розроблені вимоги (Г. Атанов, В. Загвяздинський, І. Зязюн), підходи до класифікації моделей, зокрема педагогічних (А. Бадью, Л. Вішнікіна, К. Гнезділова, Л. Де'Кавуле, О. Єжова, В. Давидов, В. Краєвський, В. Пікельна, В. Штофф); принципи педагогічного моделювання (В. Дебрєнцев, С. Бешєнков, В. Биков, О. Дахін, Д. Семьонов, Д. Шарапова, М. Якубовські, В. Ясвін); структура й зміст моделі (К. Гнезділова, С. Касярум, В. Міхеєв, А. Новіков, Є. Павлюк, Н. Степанченко, Н. Талізїна); визначені функції та етапи побудови моделі (В. Биков, О. Дахін, О. Дубасенюк, О. Єжова, Л. Ільїчев, М. Лазарєв, В. Міхеєв, В. Полонський та ін.).

Педагогічна модель цілісного процесу формування й розвитку досліджуваної якості, на думку І. Зязюна, має бути цілісною, тобто відображати проєктування та реалізацію всієї послідовності процесу, відтворювати динаміку процесу (демонструвати логічну зміну його етапів, комплекс засобів розв'язування завдань, умов досягнення успішних результатів); розкривати прагнення організатора включитися в реальний педагогічний процес для розвитку певної якості в його суб'єктів (Зязюн, 2011, с. 24-25).

Чітко сформульовані принципи педагогічного моделювання подано в роботах В. Дербенцева, Д. Семьонова, О. Шарапова (Шарапов, 2003). Серед них основними є принципи цілеспрямованості та підпорядкованості меті; ієрархічної взаємозумовленості й узгодженості; реальності виконання; конкретності; передбачуваності; зворотного зв'язку стосовно стану досягнутого результату; функціонально-логічної структуризації; наочності; визначеності; об'єктивності; концептуальної єдності аксіоматичного та змістово-екзистенціального аспектів; інформаційної достатності. Науковці вважають, що їх урахування детермінує адекватність моделі, її абстрагованість від другорядних деталей та чинників, досягнення компромісу між бажаною точністю результатів моделювання і складністю самої моделі (там само). У працях учених називаються також інші принципи моделювання: валідності (О. Дахін), інгерентності, тобто відповідності створюваної моделі педагогічному середовищу, у якому вона повинна функціонувати; простоти, адекватності (В. Міхеєв, О. Новіков, В. Пікельна). Вважаємо, що зазначені принципи адекватності, інгерентності, простоти є важливими й доповнюють систему принципів моделювання, визначених О. Шаратовим та ін.

Ознайомлення зі змістом і структурою педагогічних моделей у роботах В. Бикова, Н. Боярчук, Л. Вішнікіної, Т. Гордієнко, П. Дзюби, О. Єжова, В. Каплінського, О. Красовської, М. Лазарева, М. Левшина,

Є. Лодатко, Р. Мартинової, Ю. Пінчука, Н. Степанченко, Г. Федюк, Л. Хомич, Ю. Шапрана, О. Шквир, О. Яковенка та ін., узагальнення основних компонентів аналізованих моделей дало змогу виокремити етапи й зміст розроблення моделі системи неперервної підготовки вчителів початкової школи до освітньої діяльності в умовах інклюзивного навчання.

Послідовність побудови моделі передбачає такі елементи: 1) визначення концептуальних основ створення моделі; 2) формулювання мети, окреслення провідних завдань дослідження; 3) виокремлення методологічних підходів, загальнодидактичних і специфічних принципів, що їх конкретизують; 4) побудова моделі системи неперервної підготовки вчителів початкової школи до роботи в умовах інклюзивного навчання як системи блоків (стратегічно-цільовий; організаційно-технологічний та оцінно-результативний)), що становить загальну структуру моделі; 5) установлення зовнішніх і внутрішніх зв'язків між елементами моделі; 6) прогнозування педагогічних умов ефективної неперервної підготовки вчителів початкової школи до роботи в інклюзивному освітньому середовищі; 7) проектування етапів, форм і методів, технологічного забезпечення підготовки до освітньої діяльності в умовах інклюзивного навчання; 8) оцінювання ефективності пропонованої моделі; 9) корекція та вдосконалення моделі на основі результатів експериментальної перевірки.

Цілком погоджуємося з думкою О. Красовської, яка розглядає авторську модель як систему взаємопов'язаних елементів: мети, завдань, методологічних підходів і принципів навчання, структурних та функціональних компонентів, змісту, форм, методів, результату, а також критеріїв та показників рівнів сформованості готовності майбутніх учителів початкової школи до професійної діяльності в умовах освітнього інклюзивного середовища (Красовська, 2017, с. 101). Тому науковими орієнтирами створення структурно-функціональної моделі нашої системи стала взаємозумовленість її складників, що забезпечує цілісність та функціонування. Отже, модель системи неперервної підготовки вчителів початкової школи до освітньої діяльності в умовах інклюзивного навчання розуміємо як загальну схему процесу означеної підготовки, що відображає його основні складники, їх послідовність та підпорядкованість, відповідність меті на всіх етапах упровадження.

У процесі конструювання нашої моделі реалізовувалися зазначені вище вимоги до моделювання, принципи педагогічного моделювання, також було використано узагальнення структурних, змістових і функціональних особливостей моделей конкретних дисертаційних досліджень у галузі

професійної освіти: підготовки майбутніх учителів початкової школи (О. Красовська), неперервної підготовки вчителів (В. Куріна), підготовки майбутніх учителів до роботи в інклюзивному середовищі (З. Шевців); системи професійного становлення майбутніх учителів (Н. Степанченко), розвитку педагогічної майстерності вчителів у процесі неперервного професійного самовдосконалення (Г. Федюк) та ін. (Красовська, 2017, Степанченко, 2017, Шевців, 2017). Було виявлено, що цінність і цілісність моделі забезпечується єдністю її структурних (мети, змісту процесу, результату) і функціональних (етапів, критеріїв, рівнів сформованості) компонентів; точністю й повнотою системних характеристик; чіткістю та лаконічністю з достатнім ступенем деталізації; легкістю й доступністю у використанні (Каплінський, 2019).

Аналіз структурних особливостей зазначених моделей виявив у них кількісне розходження (від 3-5 тематичних блоків), але в усіх наявний цільовий або стратегічно-цільовий блок. Щодо тематичного спрямування блоків, то сутність у різних назв є незмінною, обов'язковими компонентами виступають цільовий, діяльнісний (процесуальний) та результативний (контрольний) блоки. Центральним цільовим компонентом моделей є мета, яка, на думку вчених, (А. Бадью, В. Бикова, Л. Вішнікіної, Б. Глинського О. Красовської та ін.) виступає як ідеальний результат і рівень досягнення.

Системоутворювальними чинниками означеної моделі визначено ступені й мету неперервної підготовки вчителя до роботи в інклюзивному освітньому середовищі, яка конкретизується на кожному структурному рівні (бакалавр – магістр – учитель/слухач курсів післядипломної освіти). Розглядаємо цю систему як частину загальної системи професійно-педагогічної підготовки вчителів початкових класів.

Науково обґрунтована модель певного процесу, зокрема й неперервної підготовки вчителів початкової школи до роботи в інклюзивному освітньому середовищі, дає змогу прогнозувати не лише його статистику, але й динаміку, показувати його розвиток та очікувані позитивні результати.

Мета створення системи неперервної підготовки вчителів початкових класів до освітньої діяльності в умовах інклюзивного навчання полягає у формуванні й удосконаленні професійної компетентності вчителів початкової школи на всіх ступенях вищої педагогічної освіти й готовності їх до освітньої діяльності в інклюзивному освітньому середовищі; активізації, самореалізації, саморозвитку й самовдосконаленні особистості. Для реалізації мети потрібно виконати низку завдань: становлення позитивної професійної мотивації до освітньої діяльності в умовах інклюзивного навчання;

оволодіння додатковими знаннями про інклюзію, особливості вікового й особистісного розвитку дітей із обмеженими можливостями; формування вмінь відбирати оптимальні способи організації інклюзивного навчання, проєктувати навчальний процес; формування інклюзивної компетентності вчителів початкової школи як складника професійної компетентності педагога; створення корекційно-розвивального середовища у ЗВО; набуття майбутніми вчителями досвіду роботи в умовах інклюзивного навчання; здійснення професійної самоосвіти з питань спільного навчання дітей із нормальним і порушеним розвитком; опанування основними принципами і формами соціокомунікативного досвіду в різних сферах спілкування з дітьми з порушенням психофізичного розвитку, батьками, соціальними організаціями.

Висновки. Як підсумок, зазначимо, що реалізація розробленої нами моделі неперервної підготовки вчителів початкової школи передбачає низку інноваційних змін навчального процесу на організаційному, змістовому та технологічному рівнях. На організаційному рівні – це розроблення методичного супроводу на кожному з етапів неперервної підготовки, створення колективу викладачів різних кафедр, об'єднаних спільною метою експериментальної роботи, створення розвивально-коригувального освітнього середовища, оновлення форм навчальної роботи зі студентами та вчителями-практиками. На рівні змісту професійної педагогічної освіти це реалізація міждисциплінарних зв'язків (педагогіка, психологія, фізіологія, логопедія тощо), відповідний добір і конструювання навчального матеріалу, введення спецкурсів та спецсемінарів інклюзивного спрямування. На технологічному рівні передбачається використання інноваційних методів і технологій, спрямованих на організацію активної навчально-пізнавальної, педагогічної та комунікативної діяльності студентів і вчителів.

Отже, запропонована нами модель дає змогу підготувати для початкової школи сучасного компетентного вчителя, який не тільки володіє професійними знаннями, вміннями, навичками, але й здатен застосовувати набуте у вищій школі на практиці, має потребу й вміння самостійно здобувати необхідну для професійної діяльності інформацію, здійснювати педагогічну самоосвіту.

ЛІТЕРАТУРА

- Атанов, Г. А. (2009). Моделирование учебной предметной области, или предметная модель обучаемого. *Education Technology & Society*, 4 (1), 111-124 (Atanov, H. A. (2009). Modeling of the subject area, or subject model of the student. *Education Technology & Society*, 4 (1), 111-124).
- Бадью, А. (2009). *Концепт моделі. Вступ до матеріалістичної епістемології математики*. Київ: Ніка-Центр (Badiou, A. (2009). *Model concept. Introduction to the materialist epistemology of mathematics*. Kyiv: Nika-Center).

- Бешенков, С. А. (2002). *Моделирование и формализация*. Москва: БИНОМ (Beshenkov, S. A. (2002). *Modeling and formalization*. Moscow: BINOM).
- Биков, В. Ю. (2008). *Моделі організаційних систем відкритої освіти: монографія*. Київ: Атіка (Bykov, V. Yu. (2008). *Models of organizational systems of open education: a monograph*. Kyiv: Attica).
- Вішнікіна, Л. П. (2008). Педагогічне моделювання як основа проектування освітніх процесів. *Імідж сучасного педагога, 7-8*, 80-84 (Vishnikina, L. P. (2008). Pedagogical modeling as a basis for designing educational processes. *Image of a modern teacher, 7-8*, 80-84).
- Гнезділова, К. М., Касярум, С. О. (2011). *Моделі та моделювання у професійній діяльності викладача вищої школи*. Черкаси: Видавець Чабаненко Ю.А. (Hnezdilova, K. M., Kasiarum, S. O. (2011). *Models and modeling in the professional activity of a higher school teacher*. Cherkasy: Publisher Chabanenko Yu. A).
- Давыдов, В. В., Рахимов, О. Х. (2002). Теоретические и методические основы моделирования процесса профессиональной подготовки специалиста. *Инновации в образовании, 2*, 62-83 (Davydov, V. V., Rakhimov, O. Kh. (2002). Theoretical and methodological bases of modeling of the process of professional training of the expert. *Innovation in Education, 2*, 62-83).
- Дахин, А. Н. (2005). *Педагогическое моделирование*. Новосибирск: Изд-во НИПКиПРО (Dakhin, A. N. (2005). *Pedagogical modeling*. Novosibirsk).
- Де'Калуве, Л., Маркс, Э., Петри, М. (1993). *Развитие школы: модели и изменения*. Калуга: Изд. Калужского института социологии (De'Caluve, L., Marx, E., Petri, M. (1993). *School development: models and changes*. Kaluga).
- Докучаєва, В. В. (2007). *Теоретико-методологічні основи проектування інноваційних педагогічних систем* (дис... д-ра пед. наук: 13 00 01). Луганськ (Dokuchaieva, V. V. (2007). *Theoretical and methodological bases of designing innovative pedagogical systems* (DSc thesis). Luhansk).
- Дубасенюк, О. А. (2008). *Сучасні концептуальні моделі та тенденції розвитку: монографія*. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка (Dubaseniuk, O. A. (2008). *Modern conceptual models and development trends*. Zhytomyr: Ivan Franko State University Publishing House).
- Дубасенюк, О. А. (2015). *Професійно-педагогічна освіта : методологія, теорія, практика. Т. 1*. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка (Dubaseniuk, O. A. (2015). *Professional and pedagogical education: methodology, theory, practice. Vol. 1*. Zhytomyr: Publishing house of ZhSU named after I. Franko).
- Ежова, О. В. (2016). *Теоретико-методологічні засади створення прогностичних моделей підготовки фахівців у професійно-технічних навчальних закладах швейного профілю* (дис... д-ра пед. наук: спец. 13.00.04). Кропивницький (Ezhova, O. V. (2016). *Theoretical and methodological principles of creating prognostic models for the training of specialists in vocational and technical education institutions of the sewing profile* (DSc thesis). Kropyvnytskyi).
- Загвязинский, В. И. (2005). *Методология и методы психолого-педагогического исследования*. Москва: Академия (Zahviazinskyi, V. I. (2005). *Methodology and methods of psychological and pedagogical research*. Moscow: Academy).
- Зязюн, І. А. (2011). Педагогічне наукове дослідження у контексті цілісного підходу. *Порівняльна професійна педагогіка, 1*, 19-30 (Ziazun, I. A. (2011). Pedagogical research in the context of a holistic approach. *Comparative professional pedagogy, 1*, 19-30).
- Каплінський, В. В. (2019). *Система професійного становлення майбутнього вчителя в процесі загальнопедагогічної підготовки у педагогічних університетах* (дис. ...

- докт. пед. наук. 13.00.04). Вінниця (Kaplinskyi, V. V. (2019). *The system of professional development of the future teacher in the process of general pedagogical training in pedagogical universities* (DSc thesis). Vinnytsia).
- Красовська, О. (2017). *Теорія і практика професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи в галузі мистецької освіти засобами інноваційних технологій*. Рівне (Krasovska, O. (2017). *Theory and practice of professional training of future primary school teachers in the field of art education by means of innovative technologies*. Rivne).
- Лазарев, М. І. (2003). *Полісистемне моделювання змісту технологій навчання загальноінженерних дисциплін*. Харків: Вид-во НФаУ (Lazariev, M. I. (2003). *Polysystem modeling of the content of technologies of training of general engineering disciplines*. Kharkiv: NUPh Publishing House).
- Михеев, В. І. (2006). *Моделирование и методы теории измерений в педагогике*. Москва: КомКнига (Mikheev, V. I. (2006). *Modeling and methods of measurement theory in pedagogy*. Moscow: KomKniga).
- Пикельная, В. С. (1993). *Теория и методика моделирования управленческой деятельности (школоведческий аспект)* (дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.01). Криворожский педагогический институт. Кривой Рог (Pickelna, V. S. (1993). *Theory and methods of modeling management (school aspect)* (DSc thesis). Kryvyi Rih Pedagogical Institute. Kryvyi Rih).
- Савченко, О. Я. (1999). *Дидактика початкової школи*. Київ: Генеза (Savchenko, O. Ya. (1999). *Didactics of primary school*. Kyiv: Genesis).
- Степанченко, Н. І. (2017). *Система професійної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання у вищих навчальних закладах* (автореф. дис. ... докт. пед. наук). Вінниця (Stepanchenko, N. I. (2017). *The system of professional training of future physical education teachers in higher education institutions* (DSc thesis abstract). Vinnytsia).
- Чепелев, В. І. (1975). *Моделі навчання: Програмоване навчання*. Вища школа, 12, 3-10 (Chepelev, V. I. (1975). *Learning models: Programmed learning*. Higher School, 12, 3-10).
- Шарапов, О. Д., Дербенцев, В. Д., Семьонов, Д. Є. (2003). *Системний аналіз*. Київ: КНЕУ (Sharapov, O. D., Derbentsev, V. D., Semyonov, D. E. (2003). *System analysis*. Kyiv: KNEU).
- Шевців, З. М. (2017). *Професійна підготовка майбутніх учителів початкової школи до роботи в інклюзивному середовищі загальноосвітнього навчального закладу*. Київ: ЦУЛ (Shevtsiv, Z. M. (2017). *Professional training of future primary school teachers to work in an inclusive environment of a secondary school*. Kyiv).
- Штофф, В. А. (1966). *Моделирование и философия*. Львів: Наука (Stoff, W. A. (1966). *Modeling and philosophy*. Lviv: Science).
- Якубовскі, М. А. (2004). *Теоретико-методологічні основи математичного моделювання професійної діяльності вчителя* (автореф. дис. ... д-ра пед. наук: спец.: 13.00.04). Київ (Yakubowski, M. A. (2004). *Theoretical and methodological bases of mathematical modeling of professional activity of a teacher* (DSc thesis abstract). Kyiv).

РЕЗЮМЕ

Джаман Тамила. Этапы и содержание разработки модели системы непрерывной подготовки учителей начальной школы к образовательной деятельности в условиях инклюзивного образования.

Статья посвящена проблеме моделирования педагогических систем и процессов. Структурно-функциональная модель рассматривается как система взаимосвязанных элементов: цели, задач, методологических подходов, принципов обучения, содержания, форм, методов и приемов, результата, а также

компонентов, критериев, показателей и уровней готовности учителей начальной школы к образовательной деятельности в инклюзивной образовательной среде. Системообразующими элементами модели определены этапы непрерывной подготовки учителей (бакалавров → магистров → учителей начальной школы / слушателей курсов последипломного образования) и цели обучения на каждом этапе, поскольку они влияют на все другие компоненты предлагаемой модели.

***Ключевые слова:** структурно-функциональная модель, моделирование как научный метод, непрерывная подготовка учителей, инклюзивное обучение.*

SUMMARY

Dzhaman Tamila. Stages and content of developing the system model of continuous primary school teachers' preparation to the work in the inclusive educational environment.

The article is dedicated to the problem of modeling the pedagogical systems and processes, especially primary school teachers' preparation to work in inclusive education conditions. On the basis of analysis of modern scientific research of domestic and foreign scientists the principles, approaches and requirements to modeling as well as stages of model development were defined. Structurally functional model is considered as a system of interconnected elements, such as: goal, tasks, methodological approaches, principles of education, content, forms, methods and techniques, result, and components, criteria, indicators and stages of readiness of primary school teachers to the educational activity in the environment of inclusive education. System-forming elements of the model were defined stages of continuous teachers' preparation (bachelors → masters → primary school teachers / listeners of postgraduate education courses) and the goal of education on each stage of it, because they have influence on all other components of the proposed model. The components are grouped into four blocks: target block (the goal and tasks of preparation system); theoretical and methodological block (general didactic and specific approaches, that define the essence of other elements and the principles of education), organizational and technological block (pedagogical conditions, stages of professional development and technological support on each stage of it). Characteristics of each stage contain forms, technologies and techniques of education. The selected stages of continuous preparation reflect psycho-pedagogical requirements for the gradual formation of competence and its component – inclusive competence. The last resultative block defines the main components of readiness (motivational and value component, cognitive activity component, personal reflective component, communicative component), evaluation criteria, preparation stages, and also expected result – positive dynamic of teachers' readiness to the work in conditions of inclusive education, ready formation of inclusive competence, ability to self-education and self-realization. Realization of the model in practice will provide systematic process, will give an opportunity to predict its results taking into account the social order of the society for primary school teachers training to the work in inclusive education conditions

Key words: structural and functional model, modeling as a scientific method, continuous teachers' preparation, inclusive education.